

Sygn. akt II Ka 585/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Świerk

Sędziowie: SSO Grzegorz Maciejowski

SSR del. do SO Anna Romańska (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Ewa Gronko

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Zbigniewa Husa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 stycznia 2014 r.

sprawy **G. P.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 288 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Rzeszowie

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 24 czerwca 2013 r., sygnatura akt X K 1578/12

uchyla zaskarżony wyrok w pkt VI i VIII i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

Sygn akt. II Ka 585/13

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Rzeszowie oskarżył **G. P.** o to, że w dniu 31 sierpnia 2012r. w miejscowości K. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z A. Ś. oraz M. L. po uprzednim zatarasowaniu drogi publicznej i spowodowaniu zatrzymania samochodu osobowego m-ki H. (...) o n-rze rej. (...) następnie uniemożliwieniu przejazdu poprzez rzucenie roweru o nazwie K. (...) pod koła samochodu w sposób umyślny uszkodzili w/wym. pojazd poprzez kopanie nogami i uderzanie pięściami w karoserię samochodu powodując zagięcia karoserii, zniszczenia lakieru oraz zniszczenie lusterka zewnętrznego prawego co spowodowało straty w łącznej kwocie 1860 złotych na szkodę M. Z. (1), tj. o czyn z art. 288 § 1 kk .

Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 24 czerwca 2013 r. Sygn. akt X K 1578/12 w pkt VI uniewinnił oskarżonego **G. P.** od zarzucanego czynu.

Ponadto w pkt VIII na podstawie art. 632 pkt. 2 kpk Sąd kosztami procesu w części uniewinniającej G. P. obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelację złożył Prokurator Rejonowy w Rzeszowie, zaskarżając wyrok w części uniewinniającej oskarżonego G. P. na jego niekorzyść.

Prokurator zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na ustaleniu, że oskarżony G. P. nie brał udziału w uszkodzeniu mienia, co skutkowało jego uniewinnieniem, podczas gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż oskarżony G. P. wspólnie i w porozumieniu z A. Ś. i M. L., dokonał uszkodzenia samochodu osobowego marki H. (...) o nr rej (...) poprzez kopanie nogami i uderzeniami pięściami w karoserię powodując zagięcie karoserii, zniszczenia lakieru oraz zniszczenia lusterka zewnętrznego prawego na szkodę M. Z. (1).

Prokurator wniósł o uchylenie pkt. VI wyroku uniewinniającego G. P. i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Rację ma Prokurator zarzucając w istocie zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 7 kpk skutkujące błędnymi ustaleniami faktycznymi mogącymi mieć wpływ na treść wyroku i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w części uniewinniającej G. P. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną prawa procesowego (art. 7) m.in. wtedy, gdy:

- 1) jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410), i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2),
- 2) stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4),
- 3) jest wyczerpująco i logicznie - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt 1).

(Por. SN WRN149/90, OSNKW 1991, nr 7, poz. 41.)

Ocena wyjaśnień oskarżonego G. P. i zeznań M. Z. (2) przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia odnośnie udziału ww oskarżonego w zdarzeniu, jakkolwiek szeroko omówiona, sprowadza się do stwierdzenia, że Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. Z. (2) złożonym w postępowaniu przygotowawczym odnośnie udziału G. P. w uszkodzaniu samochodu, jako nie popartym żadnymi dowodami, odwołanym po przemyśleniu pod wpływem czasu w postępowaniu sądowym.

Takie uzasadnienie oceny zeznań M. Z. (2) nie znajduje oparcia w zasadach z art. 7 kpk. Sąd pominął bowiem w swojej analizie zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazania doświadczenia życiowego.

Istotnie M. Z. (2) przed Sądem zeznał, iż nie jest w stanie powiedzieć, czy trzeci z oskarżonych -G. P. - brał w ogóle udział w niszczeniu jego pojazdu. Zeznania te świadek przed Sądem złożył po upływie kilkunastu miesięcy od rozpatrywanego zdarzenia. Natomiast w zeznaniach złożonych w dniu 31.08.2012r. a więc w dniu zdarzenia M. Z. (2) w sposób w miarę dokładny przedstawił przebieg zdarzenia i wskazał na udział trzech osób w zatrzymaniu prowadzonego przez niego samochodu i następnie uszkodzaniu go. Podał przy tym konkretne czynności, które wykonywali poszczególni napastnicy, a w szczególności czynności, które wykonywał trzeci mężczyzna. Zeznał konkretnie, że osobnik ten niszczył prawy bok tj. nadkole i lusterko.

Zwrócić należy uwagę, że powyższe zeznania złożone na gorąco, a więc niewątpliwie w stanie emocji po zdarzeniu nie były jedynymi zeznaniami M. Z. (2) obciążającymi wszystkich trzech późniejszych oskarżonych, w tym w szczególności G. P.. W związku ze złożonymi w toku dochodzenia wyjaśnieniami w charakterze podejrzanego G. P. o tym, iż on nie brał udziału w zdarzeniu, a całej sytuacji przyglądał się z odległości 30 metrów, celem sprawdzenia tej linii obrony, przesłuchano ponownie M. Z. (2) w dniu 26.10.2012r. Wówczas to w odstępnie 2 miesięcy od zdarzenia podtrzymał on zeznania z dnia 31.08.2012r., a po odczytaniu wyjaśnień oskarżonego G. P., stanowczo bez żadnych wątpliwości

zeznał, iż nieprawdą jest, aby G. P. nie brał udziału w tym zdarzeniu i podkreślił, że samochód tak jak już zeznał, był niszczonej przez całą trójkę i nie było takiej sytuacji, aby jeden z mężczyzn stał na mostku i nic nie robił. Zwrócić należy uwagę na słowa świadka zapisane w tym protokole zeznań, a wypowiedziane w reakcji na odczytaną wersję G. P., mianowicie: „To zupełnie kłamstwo”, „G. P. kłamie”.

W świetle podanych wyżej cytatów z zeznań z dnia 26.10.2012r. nielogiczne jest stwierdzenie Sądu Rejonowego, że świadek zeznał wówczas co do sprawstwa G. P. w sposób dalece mniej pewny niż za pierwszym razem, tylko dlatego, że zeznając po dwóch miesiącach nie rozgraniczył działań dwóch spośród trzech mężczyzn, wskazując że skupiał się na zachowaniu tego, który znajdował się od strony kierowcy.

Mając więc na uwadze powyższe zeznania M. Z. (2) z postępowania przygotowawczego, ocena zeznań z postępowania sądowego jako jednoznacznych i stanowczych jest sprzeczna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, zwłaszcza, że kontekst wypowiedzi świadka na rozprawie może wskazywać, że wyraża on jedynie niepewność, czy trzeci z oskarżonych brał w ogóle udział w zdarzeniu, bo go nie poznaje. Zwrócić należy bowiem uwagę na to, że po odczytaniu poprzednich zeznań świadek podtrzymał je w całości jako zgodne z prawdą.

Sąd Rejonowy oceniając wiarygodność pierwszych zeznań świadka skupił się na tym, że początkowo opisując zachowanie trzech napastników, wskazywał on nieliczne, podstawowe fakty, w przypadku G. P. podając jedynie, że niszczył bok pojazdu, na którym jego uwaga, według jego relacji, nie była wówczas skupiona, a nadto w trakcie zdarzenia było prawie ciemno i obserwacje pokrzywdzonego obarczone były zatem ryzykiem błędu. Sąd jednak pominął że równie prawdopodobnie zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, te okoliczności mogły sprawić, że świadek po upływie czasu zapomniał właśnie te nieliczne szczegóły dotyczące G. P. i stąd nabrał wątpliwości, czy prawidłowo zapamiętał jego udział w zdarzeniu.

Odnosnie argumentu, że zeznania M. Z. (2) z rozprawy korespondują z wyjaśnieniami oskarżonego, nie może być on decydujący dla oceny wiarygodności tego źródła, skoro Sąd pominął okoliczności przemawiające na niekorzyść G. P., a mianowicie to, że M. Z. (2) relacjonując zdarzenie zarówno do Policjantów jak i do matki podawał, że napastników było trzech.

Rozważając kwestię zmiany zeznań przez M. Z. (2) zauważyć należy, że odmiennosc relacji świadków niejednokrotnie występuje w drugiej części postępowania, tj. na etapie postępowania sądowego. Przyczyny takiego stanu są różne, a pierwszą i podstawową jest wpływ czasu i zacieranie w pamięci przebiegu zdarzenia. Zasady doświadczenia życiowego wskazują, że wcale nierzadko ofiary przestępstw z użyciem przemocy „łagodzą” opis przebiegu zdarzeń, co nie wynika jednak z utraty zdolności do komunikowania spostrzeżeń, ale z obawy przed sprawcami. Dlatego też w przypadku zmiany zeznań przez M. Z. (2) Sąd powinien przede wszystkim dokładnie przesłuchać i przeanalizować zeznania świadka odnośnie przyczyn ich zmiany, a także treści poprzednich zeznań, w których kategorycznie podtrzymywał wersję o udziale trzeciego mężczyzny w ataku i stanowczo przeczył wersji oskarżonego .

Reasumując, ocenę zeznań M. Z. (2) uznać należy za dowolną jako, że jest sprzeczna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, niedokonana w powiązaniu z innymi dowodami i uchybienie to mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, co skutkuje uchyleniem wyroku w części u niewinniającej G. P. i przekazaniem sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie.

W ponownym postępowaniu Sąd przeprowadzi w całości postępowanie dowodowe, w tym odbierze wyjaśnienia od oskarżonego (o ile nie skorzysta z prawa do odmowy składania wyjaśnień), oraz przesłucha świadków, w tym przesłucha w charakterze świadków M. L. i A. Ś. wobec zakończenia postępowania toczącego się przeciwko nim. Przesłuchując świadka M. Z. (2) Sąd zwróci uwagę na potrzebę dokładnego jego przepytania na okoliczność udziału poszczególnych osób w zdarzeniu, w przypadku różnic w zeznaniach Sąd odczyta poprzednie zeznania w niezbędnym zakresie i wezwie świadka do odniesienia się, dlaczego w zeznaniach składanych w postępowaniu przygotowawczym wskazywał na udział G. P. w przestępstwie, podczas których zeznań lepiej pamiętał zdarzenie, czy podczas pierwszych

i drugich zeznań podawał prawdę czy nieprawdę, czy też fakty, których nie był pewien przedstawiał jako pewne i dlatego tak wyraźnie określił wyjaśnienia G. P. jako kłamstwo.

Przesłuchując pozostałych świadków i oceniając ich zeznania Sąd zbada i uwzględni wszystkie okoliczności dotyczące tego, jakie relacje poza procesowe przekazywał M. Z. (2) świadkom w bezpośredniej bliskości czasowej zdarzenia.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd oceni dowody w sposób określony w art. 7 kpk i dokona prawidłowych ustaleń faktycznych, należycie je uzasadniając.

Orzeczenie oparto na treści art. 437§1 i 2 kpk, art. 438 pkt 2 i 3, art. 449 kpk i art. 456 kpk.